

Besluit van het dagelijks bestuur van de bestuurscommissie van stadsdeel Zuid van Amsterdam houdende regels omtrent het besluit vaststellen gebiedsgerichte uitwerkingen 2021 Amsterdam stadsdeel Zuid

Het dagelijks bestuur van de bestuurscommissie van stadsdeel Zuid van Amsterdam brengt te algemener kennis dat in hun vergadering van 30 juni 2020 is besloten dat:

- de gebiedsgerichte uitwerkingen behorende bij het kader voor de sociale basis 'Samen Vooruit' voor Oud-Zuid, De Pijp-Rivierenbuurt en Buitenveldert-Zuidas voor 2021 zijn vastgesteld;

Gebiedsgerichte Uitwerking Sociale Basis Stadsdeel Zuid

Inleiding

Het stedelijk kader Samen Vooruit gaat ervanuit dat ondersteuning vanuit de sociale basis er is voor alle Amsterdammers. Dit wil echter niet zeggen dat elke Amsterdammer die (ondersteuning) altijd in dezelfde mate nodig heeft, of in dezelfde mate een bijdrage levert aan de sociale basis. De stadsdelen maken elk jaar voor de gebieden een gebiedsgerichte uitwerking om lokaal maatwerk binnen de sociale basis mogelijk te maken.

In elk gebied werken we vanuit de sociale basis aan de ondersteuning van de Amsterdammers, maar niet in elk gebied op dezelfde manier, of nog beter gezegd met dezelfde focus, waar onze aandacht naar moet uitgaan. Daarom treft u in deze gebiedsgerichte uitwerking een focus aan; die kan gericht zijn op een bepaalde buurt, een bepaalde doelgroep of een bepaald probleem. We zoomen in op waar de opgave het grootst is en passend binnen de prioriteiten van het college. Het gaat hier om het leggen van accenten binnen het geheel aan inzet vanuit de sociale basis.

Wanneer u subsidie aanvraagt, doet u er goed aan om aan te geven op welke wijze u vanuit uw reguliere inzet een bijdrage kan leveren aan deze focus. Met andere woorden: u wordt gevraagd accent en kleur te geven in wat u in 2021 voornemens bent te gaan doen binnen de sociale basis, of dat nu in 1 gebied is of in (bijna) alle gebieden. In uw subsidieaanvraag kunt u aangeven hoe uw organisatie binnen het geheel aan inzet op de sociale basis een bijdrage kan leveren aan het realiseren van de focusopgaven, zonder daarbij de meer reguliere vragen en behoeften van kwetsbare bewoners uit het oog te verliezen. Uw bijdrage aan de focuspunten hoeft niet altijd te bestaan uit (nieuwe) activiteiten of interventies, u kunt deze bijvoorbeeld ook zichtbaar maken door aanpassingen/ontwikkelingen in uw werkwijze en/of samenwerking met partners.

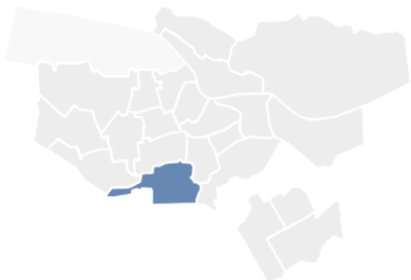
In verband met mogelijke langetermijneffecten van de coronacrisis voor 2021 maken wij een voorbehoud op de beschrijving van de opgave. In deze gebiedsgerichte uitwerking vindt u de inschatting van deze effecten d.d. juni 2020. Effecten die bij het indienen van uw aanvraag, op basis van deze uitwerking, nog niet in beeld waren kunnen in gesprekken over uw aanvraag nog onderwerp van gesprek zijn. Daarbij kan het zijn dat u gevraagd wordt, indien nodig, uw aanvraag daar nog op aan te passen. Tussentijds blijven we anticiperen op de langetermijneffecten van deze coronacrisis en we zullen daarover met u blijven communiceren.

Mocht u nog een nadere verduidelijking willen, schroom dan niet contact op te nemen met het stadsdeel, team sociale basis. Een goed doordachte subsidieaanvraag betekent immers een goede start voor de sociale basis in 2021.

Stadsdeel Zuid

Stadsdeel Zuid vervult in Amsterdam een aantal belangrijke functies. Aan de Zuidas werken veel mensen, die elke dag komen en gaan. Veel publiek komt elk jaar af op beurzen en evenementen in de RAI; een groot deel van de Amsterdamse jongeren gaat in Zuid naar de middelbare school, het middelbaar- of hoger beroepsonderwijs of de universiteit; veel toeristen en publiek komen naar de musea en Het Concertgebouw.

Om er te wonen zijn er in Zuid zowel sterke wijken als een aantal specifieke kwetsbare buurten. Deze diversiteit aan demografische kenmerken typeert het stadsdeel. Huishoudens met de hoogste en de laagste sociaaleconomische status wonen vaak op steenworp afstand van elkaar. Ook de culturele diversiteit in het stadsdeel is groot. Dit biedt kansen voor ontmoeting en uitwisseling, maar geeft ook risico's: de kloof tussen verschillende groepen kan voelbaar zijn in het stadsdeel.

In de gebiedsgerichte uitwerking worden de opgaven op buurtniveau beschreven. Daarnaast zijn er echter ook stadsbrede en stadsdeelbrede opgaven. Ook voor deze uitdagingen is aandacht binnen het aanbod van de sociale basis, denk hierbij onder andere aan de inzet op het voorkomen van huiselijk geweld en kindermishandeling, de koppeling tussen medische zorg en welzijn in de vorm van Welzijn op Recept en het stimuleren van gezonde leefstijl in de vorm van Actieve leefstijl interventies. In de gebiedsgerichte uitwerking worden deze stadsbrede en stadsdeelbrede opgaven waar mogelijk integraal en in samenhang beschreven in de uitwerking van de collegeprioriteiten.

Tot slot zullen in 2021 de buurtteams actief worden. De buurtteams en sociale basis zullen op gebiedsniveau intensief samenwerken. In de toekomst zullen signalen vanuit de buurtteams over de opgave binnen de sociale basis worden meegenomen in de gebiedsgerichte uitwerking en signalen vanuit de sociale basis worden doorgeleid naar buurtteams voor het verbeteren van hun dienstverlening.

Buitenveldert - Zuidas

Context van het gebied

Buitenveldert en Zuidas zijn wijken in ontwikkeling. De komende jaren verwachten we in beide wijken een verandering van de bevolkingssamenstelling en neemt het aantal bewoners flink toe als gevolg van de transformatie van de Zuidas.

Buitenveldert blijft een wijk met veel thuiswonende ouderen. Bij een groeiende groep ouderen zien we problemen op het gebied van gezondheid, mobiliteit en financiën. Ook eenzaamheid en sociaal isolement dreigen. In zowel Buitenveldert als Zuidas komen daarnaast steeds meer internationals, studenten en gezinnen met jonge kinderen wonen. Ook de geplande opvang van ongedocumenteerden en de verplaatsing van de internationale school van Zuidas naar Buitenveldert zullen impact hebben op de omgeving. We richten ons op het vergroten van het draagvlak voor nieuwe bewoners en instellingen, het inrichten van speelplaatsen als ontmoetingsplek en het creëren van fysieke verbindingen tussen Zuidas, Buitenveldert en Oud-Zuid.

Effect van coronacrisis voor de sociale basis in het gebied

Door de coronacrisis hebben veel mensen een deel van hun sociale contacten niet kunnen onderhouden en zijn ze hun dagelijkse activiteiten kwijt geraakt. Dat is vooral precair bij ouderen, zeker wanneer die zelfstandig wonen. Het gevoel van eenzaamheid zal daardoor zijn toegenomen en tegelijk zal de draagkracht verminderd zijn.

De kern van de opgave in dit gebied is niet veranderd, maar door de coronacrisis zijn ontwikkelingen vertraagd én zal in de komende tijd de uitvoering ten opzichte van de opgave een andere manier van

kijken en denken vragen. De sociale basis zal daarop een antwoord moeten ontwikkelen. Zo zal goed moeten worden aangesloten bij de behoefte vanuit de verzorgingshuizen in Buitenveldert; tevens zullen mantelzorgers, op een andere wijze dan voorheen moeten worden ondersteund.

Van belang is ook dat we met iedere betrokken organisatie, informeel en formeel, ervoor zorgen goed voorbereid te zijn op langdurige maatregelen in het kader van de corona-preventie. We hebben gemerkt hoe belangrijk vaardigheden en toerusting voor digitale communicatie zijn, maar dat we ook niet kunnen zonder de initiatieven die vanaf de straat de mensen in hun woningen weten te bereiken.

Op welke buurten, doelgroepen of problematiek ligt in dit gebied de focus?

1. Inzet om de kwaliteit van leven van zelfstandig wonende ouderen te verbeteren

Hiervoor is een juiste balans van ondersteuning vanuit zorg, welzijn en het sociale netwerk noodzakelijk. Door outreachend te werken in goede samenwerking met alle betrokken zorg- en welzijnsorganisaties in directe afstemming met betrokkenen binnen het sociale netwerk kan de vraag van bewoners integraal opgepakt worden. Belangrijk hierbij is dat de bewoner de regie houdt en dat er op creatieve manieren wordt gezocht naar aansluiting bij de behoefte.

Werk samen met ondernemers en andere partners in de buurt: ook zij kunnen bijdragen.

2. Versterk het gemeenschapsgevoel in een veranderende wijk

Bied bewoners en initiatiefnemers de mogelijkheid om ideeën voor de wijk en de buurt uit te werken. Leg verbindingen in de wijk door de diversiteit van de verschillende bevolkingsgroepen aan te spreken. Ondersteun en vergroot langs die lijn de verbondenheid in de buurt en heb daarbij ook oog voor nieuwe bewoners en organisaties. Dat kan door anders te kijken en samen te werken.

3. Jeugd in Buitenveldert

Er is te weinig aanbod voor de jeugd, vooral in en rondom Buitenveldert Oost-midden. Hier ligt de opgave om inzicht te krijgen in de behoefte en daarop in te spelen met aanbod. Zorg vooral in en rondom de Zuidas voor een aansprekend aanbod, onder meer door sportactiviteiten. Doordat er meer gezinnen komen met kinderen en jongeren, zal het aanbod ook moeten veranderen.

Besteed daarnaast voldoende aandacht aan het bereiken van doelgroepkinderen in het gehele gebied. Wat leeft er, wat is er nodig en welke problematiek speelt er? Focus op verbinding in de ketenaanpak en zet in op multi-probleem gezinnen.

Denk daarbij aan de combinaties die te maken hebben met de doorontwikkeling van speeltuin Goudesteijn als ontmoetingsplek voor alle generaties.

Collegeprioriteiten

Hierna wordt ingezoomd op de collegeprioriteiten, waarbij duidelijk wordt wat er op deze prioriteiten aan de hand is en op welke prioriteiten gezien de primaire problematiek van het gebied de focus ligt. Uitgangspunt is dat door samenhangen in activiteiten een substantiële bijdrage geleverd kan worden aan meerdere collegeprioriteiten.

Jeugd (jongerenwerk, preventie jeugdcriminaliteit en kanselijkheid)

In Buitenveldert - Zuidas zal meer focus komen te liggen op de jeugd. Het aantal gezinnen met kinderen neemt toe. Vooral bij Buitenveldert midden zal een beter beeld moeten worden verkregen van de behoefte en zorg van jongeren, zodat naar dit beeld gehandeld kan worden. Hierbij is ook aandacht nodig voor de rol van ouders. De inzet van het kinderwerk nu zal een preventieve werking hebben voor de latere leeftijd. Het aanbod voor jongeren zal mee moeten veranderen met de toename van gezinnen met kinderen en jongeren.

Dementie

Bewoners met dementie moeten in hun wijk kunnen blijven wonen. De wijk is voor deze bewoners behalve fysiek ook in sociaal opzicht vriendelijk. Vrijwilligers en professionals weten hoe zij deze bewoners kunnen benaderen en aan de wijkactiviteiten kunnen laten deelnemen. Werk daarvoor ook intensief samen met andere organisaties in de wijk en schep samenhang in het aanbod. Het opvangen van signalen over wat speelt bij ouderen staat voorop.

Ondersteun daarnaast de mantelzorgers en hou rekening met hun diversiteit en achtergrond. Zorg voor makkelijk toegankelijke ontmoetingsplekken.

Armoede

De armoedeaanpak wordt in en om Buitenveldert Oost geconcentreerd; daar zijn de meeste minima-huishoudens te vinden op een relatief klein gebied. Voor de toekomst moet onderzocht worden of door

de veranderingen in het gebied de preventie op armoede verbreed of verlegd moet worden, niet in de laatste plaats door de gevolgen van de coronacrisis. Daarbij is aandacht nodig voor de diversiteit in de samenstelling van de bevolking in Buitenveldert en Zuidas.

Werk en participatie - Taal / digitaal

Ondersteun vanuit de sociale basis het toeleiden naar werk. Doe dit onder andere samen met het Netwerkcafé.

Bewoners die de taal niet machtig zijn hebben behoefte om deze te leren in de praktijk. Het liefst leren zij de taal via hun werk. Maak daarom slimme verbindingen tussen vraag en aanbod. Werk outreachend om de mensen te bereiken en verbind je aanbod met de praktijk.

Daarnaast is het digitaal vaardig maken van bewoners nu meer dan ooit van belang. In deze tijd, waar contact vaak op afstand moet, is het kunnen omgaan met digitale middelen een vereiste.

Sport en gezondheid

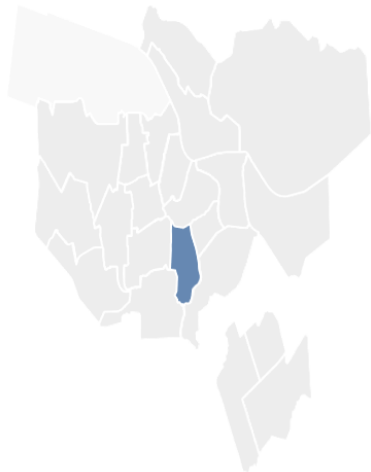
Sportactiviteiten in dit gebied kunnen worden ingezet op ontmoeting maar vooral ook op het actief houden van ouderen. Een goede samenhang tussen de verschillende sport- en beweegactiviteiten, vooral voor de volwassenen en ouderen, staat voorop. In dit gebied zal tevens een leefstijlnetwerk actief moeten zijn van professionals en sportaanbieders. Deelname daaraan is belangrijk om mede ervoor te zorgen dat sporten en bewegen bij de bewoners, met name voor ouderen, onder de aandacht komt. Voor de jongeren en kinderen zal het in de openbare ruimte sporten en spelen ondersteund worden door begeleide activiteiten; de aanwezige sportparken met hun sportverenigingen kunnen hierbij (meer) van dienst zijn.

Verbonden stad (diversiteit, democratisering, vluchtelingen/statushouders)

Het Huis van de Wijk kan meer bevolkingsgroepen van verschillende samenstelling bedienen. Ook op andere plekken en momenten zal de ontmoeting meer moeten worden gestimuleerd. Parallel daaraan zal de weg naar vrijwilligerswerk voor internationals en nieuwe bewoners duidelijk moeten zijn; hun deelname aan de samenleving in het gebied kan daardoor worden versterkt. Dat geldt ook voor migranten en ongedocumenteerden. De opvanglocatie aan de Van Leijenberghlaan is hierbij een belangrijke plek.

De Pijp-Rivierenbuurt

Context van het gebied

De Pijp-Rivierenbuurt verandert snel in samenstelling. Er is een gemengde bevolking, waarvan een gedeelte de Nederlandse taal onvoldoende beheerst. In de Zuid-Pijp (Diamantbuurt, Tellegenbuurt) en in de Rijn- en IJsselbuurt zijn veel minimumhuishoudens (21%).

Het verschil tussen kansrijk en kansarm is ook terug te vinden in de populatie van de basisscholen. De druk op de pleinen om te spelen en te sporten of gewoon met elkaar te zijn is groot. Vooral de Pijp is dicht bevolkt. Het pedagogisch klimaat op deze pleinen en ontmoetingsplekken kan beter, zo blijkt uit eigen onderzoek. Dat geldt in de eerste plaats voor de Diamantbuurt en de Tellegenbuurt. Daar moet specifiek aandacht voor jongeren komen. Hetzelfde geldt ook voor het plein aan de Vechtstraat. Tot slot zijn er in het gebied steeds meer mensen die vanwege hun ggz-achtergrond ondersteuning nodig hebben; in de beide Huizen van de Wijk vraagt dat meer en meer van de beroepskrachten. Dat geldt evenzeer voor de groep statushouders en de groep ongedocumenteerden.

Effect van coronacrisis voor de sociale basis in het gebied

De kern van de opgave in dit gebied is niet veranderd, maar door de coronacrisis zijn ontwikkelingen vertraagd én zal in de komende tijd de uitvoering ten opzichte van de opgave een andere manier van kijken en denken vragen.

In dit gebied zal de armoede, die al hoog was, naar verwachting nog verder toenemen. Ook in de minder kwetsbare wijken moeten we alert zijn op de economische gevolgen van de crisis. Denk hierbij aan de gevolgen voor mensen die hun baan verliezen en de problematiek die daarbij komt kijken.

Van belang is dat we met iedere betrokken organisatie, informeel en formeel, ervoor zorgen dat we goed voorbereid zijn op langdurige maatregelen in het kader van de corona-preventie. Daarnaast willen we de nieuwe vrijwilligers te faciliteren en binden.

Ook moet er aandacht zijn voor de door de coronacrisis gegroeide kansenongelijkheid in het basis- en het voortgezet onderwijs.

Voor iedereen is het digitaal vaardig zijn en/of worden van cruciaal belang. In de Pijp-Rivierenbuurt wonen mensen die onvoldoende taalvaardig zijn waardoor digitale vaardigheid een nog grotere uitdaging is. Dat werkt ook door in de mate waarin ouders hun kinderen kunnen ondersteunen op schoolgebied.

Op welke buurten en op welke thema's ligt in dit gebied de focus?

1. Een samenhangende brede aanpak in de Diamantbuurt, de Tellegenbuurt en Rijnbuurt West

Enerzijds is deze aanpak gericht op jongeren en kinderen, zodat zij meer kansen krijgen en een positief maatschappelijk vooruitzicht. Anderzijds is deze vooral thematisch en gericht op de volwassenen: preventie van armoede, het toeleiden naar werk, het vergroten van draagkracht en verminderen van draaglast. De nadruk ligt op samenhang en samenwerking; alle gesubsidieerde organisaties, werkzaam in deze buurten, horen zich aan deze aanpak te committeren. Tevens is er binnen deze brede buurtgerichte aanpak een rol weggelegd voor community art.

2 Het versterken van de sociale functie van de pleinen

De pleinen aan de Vechtstraat, het Kennedyplantsoen en het Henrick de Keijserplein zijn belangrijke plekken in de buurt. We zetten niet alleen in op het met elkaar versterken van het pedagogisch klimaat maar stimuleren ook dat er meer op deze pleinen kan worden gespeeld, gesport en bewogen door alle bewonersgroepen, jong, oud, klein of groot. De wisselwerking tussen de fysieke ruimte en het sociale gebruik ervan is de uitdaging. De pleinen zijn niet alleen sport- en speelplek maar bieden ook een ontmoetingsfunctie voor de bewoners. Gebruik die ontmoetingsfunctie om de buurt in zijn mogelijkheden te versterken en zorg ervoor dat nog meer bewoners elkaar ontmoeten.

Bij het plein aan de Vechtstraat en het Henrick de Keijserplein zijn o.a. de omliggende basisscholen partner.

3. Vergroten draagkracht

De coronacrisis laat zijn sporen in de economie en in de samenleving achter. Daarom moet voor de Pijp-Rivierenbuurt de draagkracht van het gehele gebied worden vergroot. Leg daarvoor op verschillende manieren verbinding tussen initiatieven van vrijwilligers en bewoners en wat professionele organisaties ondernemen. Breng daarnaast de verschillende bevolkingsgroepen meer met elkaar in contact zodat mensen elkaar weten te vinden. De draagkracht wordt ook vergroot als mensen, meer dan voorheen, worden toegeleid naar werk. Juist vanuit het brede welzijnswerk kunnen mensen die al een tijd (weer) actief zijn in de buurt en de wijk, gestimuleerd worden de volgende stap te zetten.

Collegeprioriteiten

Hierna wordt ingezoomd op de collegeprioriteiten, waarbij duidelijk wordt wat er op deze prioriteiten aan de hand is en op welke prioriteiten gezien de primaire problematiek van het gebied de focus ligt. Uitgangspunt is dat door vraagstukken integraal te bekijken en door activiteiten in samenhang te benaderen, er een substantiële bijdrage geleverd kan worden aan meerdere collegeprioriteiten.

Jeugd (jongerenwerk, preventie jeugdcriminaliteit en kansengelijkheid)

Voor de Diamantbuurt en de Tellegenbuurt wordt ingezet op een integrale aanpak, waarbij een grote rol is weggelegd voor het jongerenwerk en partners gericht op kansengelijkheid en daarnaast op het voorkomen van criminaliteit onder jongeren. Sport als middel maakt hier onderdeel van uit. Het bereik van het aanbod brede talentontwikkeling wordt vergroot. De inhoud van de activiteiten van het aanbod brede talentontwikkeling wordt afgestemd op het curriculum van het onderwijs, waardoor een doorgaande lijn mogelijk wordt en kinderen optimaal hun talenten kunnen ontplooiën.

Dementie

In het licht van het vergroten van de draagkracht in het gebied zal aandacht moeten zijn voor ouderen, ook die met (lichte) dementie. De mogelijkheid tot inloop en dagbesteding moet vergroot worden. Voor de Pijp moet er vooral oog zijn voor wonen en zorg. Woningen zijn vaak niet levensloopbestendig. Dit hardnekkige probleem vraagt aandacht van alle partners, ook vanuit sociale basis. Veel ouderen in dit gebied zijn vrijwilliger en in een groot aantal gevallen ook mantelzorger. Zij verdienen meer ondersteuning vanuit de professionele organisaties.

Armoede

Met name in de Diamant-, Tellegen- en Rijnbuurt West is veel armoede. Hier moet worden ingezet op een goede samenhangende aanpak, ook om de draaglast te verminderen. Bij alle gelegenheden moet aandacht worden gegeven aan de armoedevoorzieningen. Aanpak van armoede onder jongeren, zowel preventief als curatief, verdient extra aandacht.

Werk en participatie - Taal / digitaal

Sterker dan voorheen zetten we in op het toeleiden naar werk en het mogelijk maken van stages; juist nu het effect van de coronacrisis zich laat zien; City Youth zal zijn bereik vergroten (ook door een fysieke aanpassing).

Voor mensen die de taal nog onvoldoende beheersen en/of die de nog onvoldoende digitaal vaardig zijn, wensen we een breed aanbod, vooral binnen de aanpak voor de Diamant-, Tellegen- en Rijnbuurt West. De voorkeur gaat daarbij uit naar het verbinden van (toeleiden naar) werk met taal en digitale vaardigheden.

Sport en gezondheid

Bij de pleinen is een breed aanbod aan sportactiviteiten, waar mogelijk in samenhang met brede talentontwikkeling of met het jongerenwerk. Meer (samen) buiten spelen staat op de voorgrond. Het verder gezamenlijk uitwerken en uitvoeren van de afspraken rondom de eerder genoemde pleinenaanpak is daarbij een vereiste.

Waar het kan, wordt aandacht gegeven aan gezond eten, gezond bewegen, gezond leven. Onze ambitie is rookvrije speelpleinen.

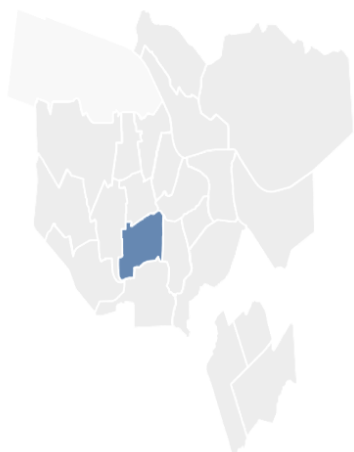
Verbonden stad (diversiteit, democratisering, vluchtelingen/statushouders)

De draagkracht van de bewoners in het gehele gebied wordt vergroot. Inzet van vrijwilligers en andere informele inzet wordt goed ondersteund. Meer organisaties werken samen met vrijwilligersgroepen en leggen meer verbindingen.

Statushouders en ongedocumenteerden worden in contact gebracht met bewonersgroepen en geleid naar activiteiten; het ontmoeten van bewoners is van belang. Wanneer mensen elkaar weten te vinden, kunnen zij voor elkaar van betekenis zijn. Wanneer mensen elkaar kennen, neemt angst en onbegrip af. Dat zal nog eerder het geval zijn wanneer de geschiedenis die wij met elkaar delen, meer bekend is.

Oud-Zuid

Context van het gebied

Oud-Zuid staat bekend als een sterk gebied, waar veel hoogopgeleide bewoners wonen die het over het algemeen goed hebben en tevreden zijn. Deels klopt dit beeld. Maar Oud-Zuid heeft ook een andere

kant. 10 tot 17% van de bewoners behoort tot de meest kwetsbare groep. Typerend voor Oud-Zuid is dan ook de tweedeling, in alle opzichten.

In de Marathonbuurt, de Schinkelbuurt Zuid en de Bertelmanpleinbuurt wonen veel kwetsbare Amsterdammers. Die kwetsbaarheid laat zich meten aan inkomen, opleiding en gezondheid. In de Marathonbuurt groeit 1 op 4 kinderen op in een gezin in armoede en in de Schinkelbuurt is dit 1 op 5 kinderen. Het is ook in deze buurten dat het aandeel bewoners met ernstige eenzaamheidsgevoelens rond 15% ligt.

In geheel Zuid gaan meer dan 16.000 leerlingen naar het voortgezet onderwijs (Amsterdam: 40.228); dat is bijna 40%. Het merendeel van de middelbare scholen in Zuid is gevestigd in Oud-Zuid. Er zijn drie duidelijke clusters; de eerste in de buurt van het Museumplein, de tweede rondom het Olympiaplein en de Parnassusweg en de derde in de buurt van de Beethovenstraat. Dit vraagt speciale aandacht; zoveel jongeren bij elkaar brengt ook spanning met zich mee. Het middelengebruik, zowel bij de jongeren die in Oud-Zuid zelf wonen als die daar naar school gaan, vraagt al een aantal jaren extra aandacht. Daarvoor is een gezamenlijke benadering van scholen, welzijn en zorg samen met handhaving en politie een vereiste.

Effect van coronacrisis voor de sociale basis in het gebied

Van belang is dat we met iedere betrokken organisatie, informeel en formeel, goed voorbereid zijn op langdurige maatregelen in het kader van de corona-preventie. Hierbij kan worden ingespeeld op de betrokkenheid van de vele winkeliers en de wens van nieuwe Amsterdammers om een bijdrage te leveren. De kern van de opgave in dit gebied is niet veranderd, maar door de coronacrisis zijn ontwikkelingen vertraagd én zal in de komende tijd de uitvoering ten opzichte van de opgave een andere manier van kijken en denken vragen.

Er ontstaan nu veel nieuwe initiatieven. Steeds meer mensen willen iets betekenen voor hun buurt. Het is van groot belang om deze initiatieven te koesteren en een plek te geven in de sociale basis. De uitdaging is om deze betrokkenheid niet alleen in tijden van crisis te faciliteren, maar juist ook daarna.

Daarnaast kunnen kansarme leerlingen in het basis- en het voortgezet onderwijs extra achterstand oplopen. Een intensivering van een aantal voorzieningen in de sociale basis die een sterke relatie hebben met onderwijs (spelinloop, brede talentontwikkeling en mentoring/coaching) is daarom nodig. Hierbij maken we onderscheid tussen korte termijn en lange termijn inzet, afhankelijk van de coronapreventie-maatregelen in de komende tijd.

Voor iedereen is het digitaal vaardig zijn en/of worden van cruciaal belang. In Oud-Zuid wonen mensen die onvoldoende taalvaardig zijn, waardoor digitale vaardigheid een nog grotere uitdaging is en kinderen ook minder goed kunnen worden ondersteund op schoolgebied.

Op welke buurten en op welke thema's ligt in dit gebied de focus?

1. Samenhangende buurtaanpak Marathonbuurt, Schinkelbuurt Zuid en Bertelmanpleinbuurt

De aanpak richt zich in de eerste plaats op de gehele buurt. Armoede is een groot probleem, evenals eenzaamheid. Welk aanbod kun je combineren en versterkt elkaar?

Als kinderen en jongeren opgroeien in armoede, zet dan preventief in op toeleiden naar stages en werk maar ook op psychisch welbevinden. Begin eerder in de preventie door het kinderwerk. Laaggeletterdheid en digitale vaardigheden hebben invloed op eenzaamheid en hangen vaak samen met armoede en het gezinsperspectief. Relatief veel bewoners hebben te maken met psychische problematiek.

Wij zijn op zoek naar een buurtaanpak die naast bovenstaande problematiek ook aandacht heeft voor de diversiteit in de buurt, het versterken van de draagkracht van de buurt en de omgang van verschillende groepen. Zet de diversiteit van de buurt, vanuit heel Oud-Zuid, in als iets positiefs en maak gebruik deze om kloven tussen groepen te slechten. Denk hierbij ook aan de samenwerking tussen formele en informele partijen. De nadruk ligt op samenhang (in het systeem: kinderen, jongeren, volwassenen, ouderen) en tegengaan van verkokering. Alle (gesubsidieerde) organisaties, werkzaam in deze twee buurten committeren zich hieraan. Denk daarbij niet alleen aan welzijn, maar ook aan zorg, cultuur en sportaanbieders. Ook inzet van bijvoorbeeld community-art kan goed samen met het welzijnswerk.

2. Jongeren weerbaar maken tegen middelengebruik

Jongeren weerbaar maken is een uitdaging. Een integrale aanpak en samenwerking met partnerorganisaties zoals de GGD, afdeling jeugd en veiligheid, de Jellinek, het Ouder- en Kindteam, Voortgezet Onderwijs enz. is hierbij essentieel. Een goede werkbare aanpak kijkt niet alleen naar de jongere zelf, maar betreft het hele systeem. Denk aan ouders, familie, buurt en sportvereniging.

De betrokkenheid van de scholen die in Oud-Zuid zijn gevestigd is cruciaal. Er is immers een wisselwerking tussen de scholen en het gebied. Ook hier komt het aan op samenwerking en over elkaars grenzen

kijken. Denk aan de samenwerking met het jongerenwerk, als expertise naast de rol van jeugd en veiligheid of de inzet van sport bij stoppen met roken en/of de confrontatie met middelengebruik door inzet van kunst en cultuur.

3. Vraagverlegenheid bij oudere bewoners wegnemen

De opgave in Oud-Zuid ligt op het gebied van vraagverlegenheid bij oudere bewoners. Het laten merken wat je nodig hebt gebeurt niet snel. Ouderen kunnen bijvoorbeeld veelal niet verhuizen naar een geschikte woning omdat het aanbod er niet is. Armoede, eenzaamheid en de moeite r0ndom dementie nemen toe als men niet om hulp durft te vragen. Hiervoor is vertrouwen en wederkerigheid nodig. Voor de sociale basis is de eerste opdracht om de mensen te bereiken en vertrouwen en wederkerigheid op te bouwen. Daarna draait het om hoe actie te ondernemen en mensen te leren hun problemen bespreekbaar te maken op de juiste plek. Wij vragen daarom welzijnspartners outreachend te werken en de vraagverlegenheid in kaart te brengen en er gelijktijdig een aanpak op te ontwikkelen.

Collegeprioriteiten

Hierna wordt ingezoomd op de collegeprioriteiten, waarbij duidelijk wordt wat er op deze prioriteiten aan de hand is en op welke prioriteiten gezien de primaire problematiek van het gebied de focus ligt. Uitgangspunt is dat door vraagstukken integraal te bekijken en door activiteiten in samenhang te benaderen, er een substantiële bijdrage geleverd kan worden aan meerdere collegeprioriteiten.

Jeugd (jongerenwerk, preventie jeugdcriminaliteit en kansengelijkheid)

Er liggen mogelijkheden om in de Marathonbuurt (focusbuurt) aan de slag te gaan met Jeugd/Jongeren en Gezonde Leefstijl. Vergeet daarbij hun leefomgeving en ouders niet. In deze focusbuurt wonen ook de meeste mensen in armoede. Het bereiken van de doelgroepkinderen voor bijvoorbeeld spelinoop, kinderkwerk, aanbod brede talentontwikkeling blijft belangrijk en ook goede samenwerking met het Jongerenpunt is daarom cruciaal. In Oud-Zuid is de ligging van de Argo, als jongerenontmoetingslocatie, onvoldoende centraal. Outreachend werken is mede daarom hier een grote opgave. Daarnaast is het Museumplein een stedelijke hotspot in de nabijheid van middelbare scholen. De anonimiteit is groot en dat vraagt om een goed afgestemde aanpak op het stimuleren van normaal gedrag.

Dementie

De opgave in Oud-Zuid ligt bij het oudervriendelijk maken van de wijk. Het leeftijdsbestendig maken van bestaande woningen heeft prioriteit. Daarnaast is de vraagverlegenheid in Oud-Zuid hoog. Denk daarbij ook aan (overbelaste) mantelzorgers. Het bereiken van deze groep bewoners staat op de eerste plaats.

Ouderen kunnen veelal niet verhuizen naar een geschikte woning omdat het aanbod er niet is. Vanuit de sociale basis is de opgave om ouderen handvatten te bieden hoe hiermee om te gaan en hoe actie te ondernemen.

Armoede

Er is veel armoede in de Marathonbuurt en de Schinkelbuurt Zuid. In deze buurten wonen, in Oud-Zuid, de meeste huishoudens met een langdurig minimum inkomen. Psychische klachten en eenzaamheid spelen in deze huishoudens een rol. Er is veel segregatie, onder andere op scholen en in de buurt. In sommige andere buurten van Oud-Zuid is de vraagverlegenheid groot. Dit maakt de opgave tweeledig; aan de ene kant de samenhangende buurtaanpak met duidelijke cijfers op het gebied van armoede en de verborgen vraag aan de andere kant.

Werk en participatie - Taal / digitaal

In de Marathonbuurt is laaggeletterdheid een probleem. Er is daarnaast weinig taalaanbod in Zuid. Langdurige werkloosheid en vroegtijdig schoolverlaters speelt in sommige buurten ook een grote rol. Opgave is om te onderzoeken wat er op het gebied van preventie gedaan kan worden. Daarbij is samenwerking met o.a. WPI van belang. De welzijnsorganisatie heeft de expertise om mensen mee te laten doen aan de maatschappij. WPI signaleert direct daar waar mensen op het gebied van werk en participatie niet mee (kunnen) doen.

Daarnaast komen jongeren niet goed aan bij o.a. City Youth. Het is weliswaar in de Pijp gevestigd, maar dit zou geen belemmering moeten vormen voor welzijnsorganisaties om jongeren vanuit Oud-Zuid te begeleiden naar de plek waar participatie/school en werk voorop staat.

Sport en gezondheid

Het Museumplein is een centraal punt in de stad. Zet het in voor sport en gezondheid, en verbind zo jongeren, zodat zij zich mede verantwoordelijk voelen voor wat er op (een gedeelte van) het plein plaatsvindt.

Extra sport- en beweegaanbod om een gezonde leefstijl in Oud-Zuid onder jongeren te adresseren en te stimuleren. Focus op de Marathonbuurt, maar als golfbeweging ook naar de andere buurten van Oud-Zuid.

In het gebied wordt een Leefstijlnetwerk opgericht. Doel ervan is de onderlinge uitwisseling (m.b.t. kennis, aanbod, cliënten, begeleiding) tussen professionals en sportaanbieders. Zodoende worden (kwetsbare) bewoners gefaciliteerd in het werken aan een gezonde leefstijl.

Verbonden stad (diversiteit, democratisering, vluchtelingen/statushouders)

De verbinding tussen de groepen bewoners in Oud-Zuid kan verbeterd worden. Het doel is om dit te stimuleren en faciliteren. Bijvoorbeeld door actief ruimte te bieden in het Huis van de Wijk, de buurtkamers en andere ontmoetingslocaties (zoals de moskee). Daarnaast is de toegankelijkheid van bestaande ontmoetingslocaties of de toeleiding naar het aanbod voor statushouders een aandachtspunt.

*Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,
Namens hen,*

Het dagelijks bestuur van de bestuurscommissie van stadsdeel Zuid van Amsterdam,

*Maike Smeels,
secretaris*

*Sebastiaan Capel,
voorzitter*